

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0421U102581

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 31-05-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шевченко Тетяна Сергіївна
2. Shevchenko Tetiana Serhiivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Шифр наукової спеціальності: 16.00.11

Назва наукової спеціальності: Паразитологія, гельмінтологія

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 05-05-2021

Спеціальність за освітою: ветеринарна медицина

Місце роботи здобувача: СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКЕ ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО РВД-АГРО

Код за ЄДРПОУ: 32546820

Місцезнаходження: провулок Іванівський, будинок 5, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61058, Україна

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

III. Відомості про дисертацію

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 35.826.03

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького

Код за ЄДРПОУ: 00492990

Місцезнаходження: вул. Пекарська, буд. 50, м. Львів, Львівська обл., 79010, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Полтавська державна аграрна академія

Код за ЄДРПОУ: 00493014

Місцезнаходження: вул. Сковороди, буд. 1/3, м. Полтава, Полтавський р-н., Полтавська обл., 36003, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик:

Тема дисертації:

1. Трихуроз великої рогатої худоби (поширення, патогенез, діагностика і лікування)
2. Trichurosis of cattle (distribution, pathogenesis, diagnosis and treatment)

Реферат:

1. Об'єкт дослідження: трихуроз великої рогатої худоби. Мета роботи: вивчити поширення трихурозу великої рогатої худоби в умовах Центрального регіону України, удосконалити методи діагностики та розробити науково обґрунтовані заходи боротьби з трихурозом великої рогатої худоби. Методи дослідження: паразитологічні (копроовоскопічні, культивування яєць трихурисів, визначення екстенс- та інтенсефективності препаратів); епізоотологічні (визначення екстенсивності та інтенсивності інвазії, сезонної, вікової динаміки, породної сприйнятливості); морфометричні (визначення морфометричних параметрів імагінальних форм та яєць трихурисів); гематологічні (морфологічні, біохімічні); зоотехнічні

(визначення середньодобових приростів живої маси тіла та середньодобового надою молока у тварин); статистичні (визначення середньоарифметичного значення та похибки отриманих результатів). Наукова новизна: Отримані нові дані щодо поширення трихуризу великої рогатої худоби в умовах господарств Центрального регіону України. Доведено залежність ураження великої рогатої худоби трихурисами від способу утримання, пори року та віку тварин. Встановлені максимальні показники екстенсивності та інтенсивності інвазії за вигульного способу утримання в літній (ЕІ – 31,53 %, ІІ – 27,54±8,32 ЯГФ) та осінній періоди року (ЕІ – від 65,5 до 73,3 %, ІІ – від 31,7 до 33,1 ЯГФ). Найбільш сприйнятливим до трихурозної інвазії визначено молодняк 6–12-місячного віку (ЕІ – 53,71 %, ІІ – 34,47±5,24 ЯГФ). Вперше встановлено залежність інвазованості великої рогатої худоби трихурисами від породи. Так, найвища ураженість трихурисами визначена у великої рогатої худоби української червоно-рябої молочної породи (ЕІ – 30,9 %, ІІ – 29,8±3,31 ЯГФ). Найнижчі показники інвазованості трихурисами встановлено у голштинської породи (ЕІ – 14,3 %, ІІ – 11,1±2,09 ЯГФ). Вивчено динаміку змін морфологічних та біохімічних показників крові у молодняку великої рогатої худоби за трихуризу. Встановлено, що за спонтанного трихуризу, при інтенсивності інвазії 37,6±5,3 яець в одному грамі фекалій, у великої рогатої худоби відбувається зниження кількості еритроцитів у крові (на 23,95 %, $P<0,05$), концентрації гемоглобіну (на 7,44 %, $P<0,05$), гематокритної величини (на 38,94 %, $P<0,01$), вмісту альбумінів (на 32,7 %, $P<0,01$), азоту сечовини (на 23,8 %, $P<0,05$), креатиніну (на 44,1 %, $P<0,05$), кальцію (на 28,6 %, $P<0,001$) та каротину (на 32,4 %, $P<0,05$), з одночасним підвищенням активності ензиму АсАТ (на 37 %, $P<0,001$). Доведено, що трихуриси негативно впливають на ріст та розвиток молодняку великої рогатої худоби (у заражених тварин на 62 % нижчі показники середньодобових приростів живої маси тіла, ніж у неінвазованих) та молочну продуктивність корів у період лактації (за трихуризу середньодобовий надій молока в інвазованих корів на 50 % нижчий, ніж у неінвазованих). Досліджені особливості ембріогенезу яець *Trichuris skrjabini* в лабораторних умовах *in vitro* за температури 27 °С. Встановлено, що яйця *Trichuris skrjabini* в процесі ембріогенезу проходять сім стадій розвитку із завершенням утворення інвазійної личинки до 51-ої доби. Запропонований удосконалений спосіб посмертної діагностики трихуризу великої рогатої худоби, який забезпечує високу точність визначення інтенсивності інвазії та підвищує збереженість нематод, що є важливим фактором для видової ідентифікації збудника. Визначено ефективність препаратів «Промектин 1 %» (в дозі 1 мл на 50 кг живої маси тіла, підшкірно, ДР – івермектин) та «Альбентабс 360» (в дозі 1 таблетка на 50 кг живої маси тіла, внутрішньо, ДР – альбендазол) за одноразового та дворазового застосування з інтервалом 24 години. Експериментально підтверджено високу ефективність препарату «Промектин 1 %» за одно- та дворазового застосування та «Альбентабс 360» за дворазового застосування (ЕІ – 100 %). Запропоновано: Для проведення посмертної діагностики трихуризу великої рогатої худоби рекомендуємо використовувати удосконалений спосіб посмертної діагностики, який затверджений патентом на корисну модель «Спосіб посмертної діагностики трихуризу роду *Trichuris* великої рогатої худоби». Спосіб має високу ефективність виявлення трихурисів та сприяє збереженості нематод, що є важливим фактором при ідентифікації гельмінтів до виду. Впроваджено: Матеріали дисертаційної роботи використовуються в освітньому процесі та науково-дослідній роботі студентів спеціальностей 211 «Ветеринарна медицина», 212 «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза» та слухачів післядипломної освіти Полтавської державної аграрної академії, Житомирського національного агроекологічного університету, Сумського національного аграрного університету та Білоцерківського національного аграрного університету.

2. Object of the research: trichurosis of cattle. The purpose of the work: to study the spread of cattle trichurosis in the Central region of Ukraine, to improve diagnostic methods and to develop scientifically sound measures to combat cattle trichurosis. Research methods: parasitological (coproovoscopic, cultivation of eggs of trichuris, determination of extension and intensification of drugs); epizootological (determination of the extent and intensity of invasion, seasonal, age dynamics, breed susceptibility); morphometric (determination of morphometric parameters of imaginal forms and eggs of trichuris); hematological (morphological, biochemical); zootechnical (determination of average daily gains in live body weight and average daily milk yield in animals); statistical (determination of the arithmetic mean and error of the results). Scientific novelty: new data on the spread of cattle

trichurosis in farms in the Central region of Ukraine. The dependence of trichuris lesions on cattle on the method of keeping, season and age of animals has been proved. The maximum indicators of extensiveness and intensity of invasion by walking method of keeping in the summer (EI – 31.53 %, II – 27.54 ± 8.32 EGF) and autumn periods of the year (EI – from 65.5 to 73.3 %, II – from 31.7 to 33.1 EGF). Young animals of 6–12 months of age (EI – 53.71 %, II – 34.47 ± 5.24 EGF) were determined to be the most susceptible to trichurosis invasion. For the first time, the dependence of invasiveness of cattle by trichuris on the breed was established. Thus, the highest incidence of trichuris was determined in cattle of Ukrainian red-spotted dairy breed (EI – 30.9 %, II – 29.8 ± 3.31 EGF). The lowest rates of trichuris infestation were found in Holstein breed (EE – 14.3 %, II – 11.1 ± 2.09 EGF). The dynamics of changes in morphological and biochemical parameters of blood in young cattle for trichurosis was studied. It was found that in spontaneous trichurosis, with an intensity of invasion of 37.6±5.3 eggs in one gram of feces, in cattle there is a decrease in the number of erythrocytes in the blood (by 23.95 %, P<0.05), the concentration of hemoglobin by 7.44 %, P<0.05), hematocrit (by 38.94 %, P<0.01), albumin content (by 32.7 %, P<0.01), urea nitrogen (by 23.8 %, P<0.05), creatinine (by 44.1 %, P<0.05), calcium (by 28.6 %, P<0.001) and carotene (by 32.4 %, P<0.05), with a simultaneous increase in the activity of the enzyme AsAT (by 37 %, P<0.001). It has been proved that trichurises negatively affect the growth and development of young cattle (infected animals have 62 % lower average daily weight gain than non-infected) and milk productivity of lactating cows (for trichurosis the average daily milk yield in infected cows 50 % lower than in non-infected). The peculiarities of embryogenesis of *Trichuris skrjabini* eggs in laboratory conditions in vitro at a temperature of 27 °C were studied. It has been established that *Trichuris skrjabini* eggs undergo seven stages of development during embryogenesis with the completion of invasive larva formation by the 51 day. Offer improved method of posthumous diagnostics of trichurosis of cattle, that provides high exactness of determination of intensity of invasion and promotes stored of eelworms that are an important factor for specific authentication of causative agent. Efficiency of preparations of "Promektin 1 %" (in a dose a 1 ml is on 50 kg of living body weight, hypodermic, OS - ivermectin) and "Albentabs 360"(in a dose a 1 pill is on 50 kg of living body weight, inwardly, OS - albendazol) at non-permanent and double application with an interval 24 hours. High efficiency of preparation of " Promektin 1 %" after one and double application and " Albentabs 360" at double application (EE – 100 %). It has been proposed: for post-mortem diagnosis of trichurosis in cattle, we recommend using an improved method of post-mortem diagnosis, which is approved by the patent for a utility model "Method for post-mortem diagnosis of trichurosis of the genus *Trichuris* of cattle". The method has a high efficiency of detection of trichuris and contributes to the preservation of nematodes, which is an important factor in the identification of helminths to the species. It has been introduced: the materials of the dissertation are used in the educational process and research work of students majoring in 211 "Veterinary Medicine", 212 "Veterinary Hygiene, Sanitation and Expertise" and students of postgraduate education of Poltava State Agrarian Academy, Zhytomyr National Agroecological University, Sumy National Agrarian University Agricultural University.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Євстаф'єва Валентина Олександрівна

2. Yevstafieva Valentyna Oleksandrivna

Кваліфікація: 16.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Нагорна Людмила Володимирівна

2. Nagorna Liudmyla Volodymyrivna

Кваліфікація: 16.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Юськів Ігор Дмитрович

2. Yuskiv Igor Dmytrovych

Кваліфікація: 16.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Стибель Володимир Володимирович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Стибель Володимир Володимирович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Баланчук І.С.

